VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2025 m. birželio 20 d. Nr. 3R-743 (2.13-1.E)
Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2024-07-18 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėjas) (Inspekcijos reg. Nr. 1R-4732 (2.13)) (toliau – skundas) dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) veiksmų.

Skunde Pareiškėjas nurodė, kad naudojasi Skundžiamo asmens paslaugomis bei pažymėjo, kad savitarnos sistemoje (paskyros nustatymuose) nedavė savo sutikimo (nepažymėjo varnelės) gauti tiesioginės rinkodaros pranešimus. Pareiškėjas skunde nurodo, kad Skundžiamas asmuo, nepaisydamas Pareiškėjo nesutikimo, 2024-07-17 el. paštu atsiuntė Pareiškėjui tiesioginės rinkodaros pranešimą (toliau – Pranešimas), siūlydamas užsisakyti mokėjimo pranešimų el. paštu paslaugą.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad jo manymu Skundžiamas asmuo neteisėtai siuntė jam tiesioginės rinkodaros pranešimą ir atitinkamai neteisėtai tiesioginės rinkodaros tikslu tvarkė Pareiškėjo asmens duomenį – elektroninio pašto adresą. Taip pat nurodė manantis, kad jo asmens duomenų tvarkyme dalyvauja trečioji šalis, todėl išreiškė abejonę ar tai nepažeidžia BDAR[1] ir jo teisių, jei Skundžiamas asmuo perdavė jo asmens duomenis neteisėtu tiesioginės rinkodaros ir statistikos rinkimo tikslu.

Pareiškėjas Inspekcijos prašo priimti sprendimą, atsakant, ar šiuo atveju buvo padaryti pažeidimai, o juos nustačius – taikyti efektyvias poveikio priemones.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjo skundą jo apimtyje,

n u s t a t ė:

Skunde Pareiškėjas skundžiasi dėl 1) jo asmens duomens (elektroninio pašto adreso) galimai neteisėto tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslu ir 2) galimai neteisėto jo asmens duomenų perdavimo neįvardintam trečiajam asmeniui.

Inspekcija Skundžiamam asmeniui pateikė nurodymą pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą (Inspekcijos reg. Nr. 2R-4742 (2.13.Mr)).

Skundžiamas asmuo Inspekcijai pateikė atsakymą (Inspekcijos reg Nr. 1R-7040 (2.13.Mr)) (toliau – Atsakymas). Skundžiamas asmuo Atsakyme paaiškino, kad siųstu Pranešimu informavo Pareiškėją apie galimybę keisti sąskaitos gavimo būdą, t. y. atsisakyti popierinių sąskaitų už rinkliavos įmokas ir gauti jas el. paštu. Kitaip tariant, Pareiškėjui buvo išsiųstas informacinis Pranešimas apie jo jau gaunamos viešosios paslaugos alternatyvų būdą. Skundžiamas asmuo paaiškino, kad informaciniame Pranešime rinkliavos mokėtojams (tarp jų ir Pareiškėjui) buvo pateikta informacija apie galimybę mokėjimo pranešimus gauti elektroniniu būdu (o ne popierine forma) ir elektroninės sąskaitos gavimo formos privalumus. Skundžiamas asmuo nurodė, kad minėtą informacinį Pranešimą siuntė teisėtai – vadovaudamasis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu bei paaiškino, kad tokio informacinio Pranešimo išsiuntimas rinkliavos mokėtojams yra laikytinas

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

būtinosios informacijos apie teikiamą viešąją paslaugą, nes juo be kita ko pateikiama informacija apie galimas gauti lengvatas.

Skundžiamas asmuo, atsakydamas į Pareiškėjo iškeltą prielaidą apie galimai įvykusį jo asmens duomenų perdavimą tretiesiems asmenims paaiškino, kad Skundžiamas asmuo (duomenų valdytojas) duomenis gali tvarkyti pats ir (arba) įgalioti duomenų tvarkytoją. Nurodė, kad šiuo atveju duomenys (tarp jų ir el. pašto adresas) pranešimų siuntimui per subtiekėjo sukurtą pranešimų siuntimo sistemą, buvo perduotas Skundžiamo asmens pasitelktam duomenų tvarkytojui. Skundžiamas asmuo nurodė, kad BDAR nėra numatyta duomenų subjekto teisė nesutikti / prieštarauti, kad duomenų valdytojas pasitelktų duomenų tvarkytoją. Priešingai – BDAR reglamentuoja duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo santykius. Skundžiamas asmuo nurodė, kad duomenų tvarkytojo atliekamas duomenų tvarkymas yra sureguliuotas tarp Skundžiamo asmens (duomenų valdytojo) ir duomenų tvarkytojo sudaryta Duomenų tvarkymo sutartimi.

Dėl tiesioginės rinkodaros

Skunde Pareiškėjas teigia, kad Skundžiamas asmuo, neturėdamas Pareiškėjo išankstinio sutikimo, neteisėtai atsiuntė jam tiesioginės rinkodaros pranešimą.

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tiesioginė rinkodara – veikla, kurios tikslas paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų.

Aktualioje teismų praktikoje konstatuota, jog minėtoje ADTAĮ nuostatoje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) yra nurodoma, jog tiesiogine rinkodara suprantama tokia veikla, kurios tikslas yra siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis nuomonės dėl siūlomų prekių ar paslaugų. Tokių veiksmų tikslas yra nukreiptas į ateitį ir jais siekiama, kad klientas ateityje įsigytų siūlomas prekes ar paslaugas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs, jog plečiamai aiškinti ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtą tiesioginės rinkodaros sąvoką bei į šią sąvoką įtraukti tokius veiksmus, kuriais kliento teiraujamasi nuomonės dėl jam jau suteiktos paslaugos, pagrindo nėra (LVAT 2021 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2597-525/2021).

Nagrinėjamu atveju skundo medžiagoje yra pateiktas Pareiškėjo gautas Pranešimas su tekstu:

„*Kodėl verta rinktis elektroninį mokėjimo pranešimą? <...> Kad mokėjimo pranešimai nepasimestų, mokėjimai nepasimirštų – [DUOMENYS NESKELBTINI] savitarnoje užsisakykite mokėjimo pranešimus gauti el. paštu! Atsisakydami popierinių sąskaitų, ne tik prisidėsite prie gamtos tausojimo, bet ir gausite papildomų privalumų:*

- *Mokėjimo pranešimas jus pasieks net ir tuo atveju, jei keisis jūsų gyvenamoji vieta.*
- *Elektroninis mokėjimo pranešimas nepasimes.*
- *Sąskaitą galėsite peržiūrėti ir apmokėti bet kuriuo paros metu.*
- *Gausite priminimą apie artėjantį mokėjimo terminą.*
- *Bus taikoma lengvata 2025 m. rinkliavai.*“ (kalba netaisyta).

Iš Pranešimo turinio matyti, kad Pranešimu Pareiškėjui nėra siūlomos jokios naujos prekės ar paslaugos, taip pat nėra teiraujamasi Pareiškėjo nuomonės dėl Skundžiamo asmens siūlomų prekių ar paslaugų. Pranešime yra pateikiama nauja aktuali informacija apie Pareiškėjui jau teikiamas paslaugas, t. y. pateikiama informacija, kad Pareiškėjas turi galimybę atsisakyti popierinių sąskaitų ir mokėjimo sąskaitas, už jo jau naudojamas paslaugas, gauti elektroniniu būdu bei nurodomi tokio sąskaitų gavimo budo privalumai. Inspekcija, įvertinusi Pranešimo turinį, bei vadovaudamasi aukščiau nurodyta suformuota LVAT praktika, vertina, jog Skundžiamo asmens Pareiškėjui siųstas Pranešimo turinys neatitinka ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalyje nustatytos tiesioginės rinkodaros sąvokos

apibrėžimo, todėl Pranešimas negali būti laikomas tiesioginės rinkodaros pranešimu, kurio siuntimui buvo būtina gauti išankstinį Pareiškėjo sutikimą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo skundas dalyje dėl tiesioginės rinkodaros Pranešimo siuntimo atmetamas kaip nepagrįstas (ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Dėl Pareiškėjo asmens duomenų perdavimo

Skunde Pareiškėjas nurodo, kad mano, jog jo asmens duomenų tvarkyme dalyvauja trečiasis asmuo, todėl jam kyla abejonių ar tai nepažeidžia BDAR jei Skundžiamas asmuo jo asmens duomenis perdavė trečiajai šaliai neteisėtu tiesioginės rinkodaros ar statistikos rinkimo tikslu.

Inspekcija pažymi, kad pagal BDAR duomenų valdytojas duomenų subjektų asmens duomenis gali tvarkyti tiek pats, tiek pasitelkti duomenų tvarkytoją. Vadovaujantis BDAR 4 straipsnio 8 punktu duomenų tvarkytojas yra fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuri duomenų valdytojo vardu tvarko asmens duomenis. Tuo tarpu BDAR 4 straipsnio 10 punkte numatyta, kad trečioji šalis – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuri nėra duomenų subjektas, duomenų valdytojas, duomenų tvarkytojas, arba asmenys, kuriems tiesioginiu duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo įgaliojimu leidžiama tvarkyti asmens duomenis.

Nagrinėjamu atveju Inspekcijai yra pateikta Duomenų tvarkymo sutartis, kuria Skundžiamas asmuo (duomenų valdytojas) pasitelkė duomenų tvarkytoją. Vadinasi, Pareiškėjo asmens duomuo (elektroninio pašto adresas) duomenų valdytojo (Skundžiamo asmens) vardu yra teisėtai tvarkomas duomenų tvarkytojo. Aplinkybė, kad Pareiškėjo asmens duomenis teisėtai tvarko duomenų valdytojo pasitelktas duomenų tvarkytojas, nereiškia, kad Pareiškėjo asmens duomenys yra neteisėtai perduoti ir / ar atskleisti tretiesiems asmenims. Pažymėtina, kad skundo nagrinėjimo metu Inspekcija negavo jokios informacijos, patvirtinančios, kad Skundžiamas asmuo būtų neteisėtai perdavęs ir / ar atskleidęs Pareiškėjo asmens duomenis kokiems nors tretiesiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo skundas dalyje dėl jo asmens duomenų atskleidimo atmetamas kaip nepagrįstas (ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Inspekcija, vadovaudamasi ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.
2. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių Danguolė Morkūnienė